

સલામી સવારની..

કોમનો કુસંપ જ સંગઠનનું મારણ બને છે!
નેતૃત્વની ખર્ચતાણા પૂથવું ભારણ બને છે!
દેશને જોડનારની કોમમાં જ થયા ભાગલા -
વિધિનું વૈચિત્ર્ય, 'સરદાર' જ કારણ બને છે...

હૃદય ઝૈક્યમાં,
પાકે કોમી તિરાડ -
'રાજકારણ'...
(અસહિષ્ણુતા-વિવાદ)

છે રમકડું,
સરકારી હાથમાં -
ચૂંટણીપંચ...
(ચાવી દિધેલ)

સુપ્રભાતમ્
સુરેષા પ્રા. ભટ્ટ
079-23226251

દાર્ષિકુ

ચિંતન

કબીરા ખડા બજારમેં, સબકી પુછો ખેર, ના કિસીસે દોસ્તી, ના કિસીસે ભેર
અનાસકત ભાવ, રાગદ્વેષથી પર, સર્વ માટે આદર એ લક્ષણો સ્થિતપ્રજ્ઞ અને ભક્તમાં સમાન તરીકે જોવા મળે છે. હિમાલયની ગુફામાં એકાંત સેવીને સાક્ષાત્કાર કરવાની પ્રથાની કબીરજી તરફેણ નથી કરતા, પરંતુ તેઓ તો બજારની વચ્ચે જીવન દરમિયાન સમાજમાં ઓતપ્રોત રહીને સૌની કુશળતા માટે પ્રયત્નશીલ છે. આ કર્તવ્ય અદા કરવામાં ન તો કોઈ તરફ અનુરાગ કે ન તો કોઈ તરફ ધૃષ્ટા રાખવાની છે. સમભાવ અને સમતા કેળવવા ત્યારે વ્યક્તિને સુખ પ્રાપ્ત થાય છે. સમાજમાં સંવાદિતા રહે છે અને સર્વનો ઉદય થાય છે. આજના સમયમાં સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણના કારણે તનાવનું પ્રમાણ વધ્યું છે. સફળતા મેળવવા માટેની દોડમાં માનવી અનેક મહત્ત્વની બાબતો ભૂલી જાય છે. ઈર્ષાના કારણે પોતાની જાતને પીડાય છે. કબીરજી અતિ સરળ શબ્દોમાં જીવન જીવવાની જીડીબુડી આપે છે. હંમેશાં સુખ અને સદ્ભાવ આપવાથી ઘટતા નથી પણ વધે છે. સર્વનું મંગલ થાય તેવી ભાવના નિત્ય રહેવાની આ પ્રાર્થના છે.

- સુવિચાર**
- તન ને શીતલ કરે ચંદન, મનને શીતલ કરે વંદન, આત્માને શીતલ કરે ચિંતન - આચાર્ય રત્નસુંદરજી
 - મનમાં એકાદ સારો વિચાર આવે તે પણ પુણ્યનો ઉદય થયો છે એમ સમજવું - એસ. ભદ્રાચાર્ય
 - 'સમય આવ્યે વ્યક્તિની પરીક્ષા તેના સ્વભાવથી થાય છે - કુલછાબ
 - ધીરજ ન હોય ત્યારે તમે એક પળમાં કર્ણક એવું તોડી નાખો છો કે જેને સાંધતા યુગો વીતી જાય છે - બર્નાડ શો
 - સફળતા લાંબો સમય ટકી રહે તે માટે સત્યનું પીઠબળ હોવું જોઈએ - અમૃતભિંદુ
 - કેટલાક લોકો એમ માને છે કે પૈસા વિના સુખી થવાય છે... જે એક આધ્યાત્મિક દર્ભ સમાન છે - વિવેકાનંદ ચર્ચાલ (સંકલન : દીપક વી. ગાસરા)

બોધકથા

આજકાલ યુવાન વેપારીઓ પોતાની હેસિયત-શક્તિ જાણ્યા વિના વ્યાજે પૈસા ઉપાડી શરફી પાસેથી લાખો રૂપિયા ઉપાડે આવડત વિના ખોટાં સાહસ કરી 'કરોડપતિ' ના સ્વપ્નો સેવે છે. પછી એમાં નિષ્ફળ થાય. શરફ લોકો તો પૈસા પાછા કેમ મેળવવા એના પેતરાં-સોપારીવાળા-નેચાર જ રાખ્યા હોય છે, ધાક ધમકી શરુ થાય - યુવાન જાતે કે પરિવાર સાથે આત્મહત્યા કરે છે. આમ હતાશ થઈ મેદાન છોડી જાય છે. પોતાના અવિચારી પગલાંની જે કંઈ સજા થાય તે પણ હિંમતપૂર્વક ભોગવી - સુધરવાની તૈયારી રાખવી જોઈએ; આત્મહત્યા ન થાય. મુલ્કાં નસરુદીને મિત્ર પાસેથી પૈસા ઉધાર લીધા-પાછા આપવાના વાયદાની તારીખ નજીક આવી. ચિંતામાં મુંઝાવા લાગ્યા. ખાવાપીવાનું ને ઉંઘ ઉડી ગઈ. બીબીએ નોંધ લીધી. પૂછ્યું શું ચિંતા છે? મિયાં આ ઉકેલ સાંભળી - હળવાભૂલ થઈ ગયા...

સંસદ સત્ર 'ચાલવું' જોઈએ

સંસદના શિયાળુ સત્રમાં ખોરંભે પડેલા જીએસટી બિલ સંહિતાના ખરડા પસાર કરાવવા શાસક પક્ષ અને ખુદ વડાપ્રધાનને વિપક્ષો સાથે સહકારથી વર્તવાની ફરજ પડી છે. સત્ર પૂર્વે સર્વપક્ષીય બેઠક બોલાવી ખુદ વડાપ્રધાને એમાં હાજરી આપી તે ઘણુંબધું કહી જાય શરદ યાદવે પણ દેશનાં હિતમાં જીએસટી બિલને સમર્થન આપવાની તૈયારી દર્શાવી છે. સંસદના શિયાળુ સત્રના પ્રારંભે જ બંધારણના ઘડવૈયા ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરને અંજલી આપવા અંગેનો કોંગ્રેસનો પ્રસ્તાવ ભારતીય જનતા પાર્ટીની સરકારે સ્વીકારી લઈ બિનજરૂરી

તંત્રીસ્થાનેથી....

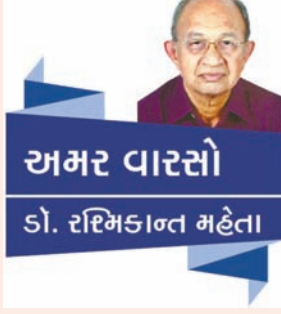
છે. કોંગ્રેસ ઉપાધ્યક્ષ રાહુલ ગાંધી હવે ફોર્મમાં આવી ગયા છે. અગાઉની જેમ હવે તેઓ પલાયન કે પીછેહટના મૂડમાં નથી. જીએસટી બિલને એમણે કોંગ્રેસનું માનસ સંતાન કહી સત્તાધારી પાર્ટી અને સરકાર કોંગ્રેસ સહિત વિપક્ષના આગેવાનોની સહમતી મેળવે એવો અભિગમ અપનાવ્યો છે. જદ (યુ)ના અધ્યક્ષ સંઘર્ષ ટાળ્યો છે. પરંતુ એથી શિયાળુ સત્રમાં ઘણું સમુ સુતરું જ ઊતરશે એવી અપેક્ષા વધારે પડતી ગણાશે. બિહારની હાર શાસક પક્ષ અને સરકાર માટે નામોશીભરી સ્થિતિનું નિર્માણ કરી ચૂકી છે. સંસદમાં પણ બિહાર સતત ચમકતું રહેશે. વડાપ્રધાન માટે બિહાર એક દુઃસ્વપ્ન બની રહ્યું છે. એ ધારે તો પણ એનાથી

વિધિના લખાણેલા લેખ કોઈ વાંચી શકતું નથી. જાનકી નાથ શ્રીરામ પણ એમાં અપવાદ નથી. બીજે દિવસે સવારે પોતાનો અભિષેક થવાનો નથી, એની જાણ ન હતી. મુલતવી રહેલા રાજ્યાભિષેકનાં પરિભળો વાલ્મિકીની રામાયણને આધારે સમજવા જેવા છે : (૧) અયોધ્યામાં ચક્રવર્તી સમ્રાટ દશરથના માંડલિક રાજા કેકયના અશ્વપતિ હતા. એની સુંદર કન્યા કેકેયી સાથે એને પરણવું હતું. પરંતુ અશ્વપતિની ઈચ્છા ન હતી. દશરથ પ્રોઠ વયના હતા અને એના અંતઃપુરમાં ઘણી રાણીઓ હતી. તેથી દશરથે એને વચન આપી દીધું કે એ કેકેયીના પુત્રને પોતાનો ઉત્તરાધિકારી બનાવશે. ત્યારપછી આઘપતિ માની ગયા. કેકયી તો રાજાની પ્રિય રાણી થઈ ગઈ. (૨) દંડક વનના રાજા શંભર અસુર સાથે દશરથને યુદ્ધ થયું. એ ઈન્દ્રની સહાયમાં લડતો હતો. આમાં એની સાથે કેકેયી હતી. વિજય તો થયો. પરંતુ બે વાર કેકેયીએ એના પ્રાણ બચાવ્યા. ત્યારે પ્રસન્ન થઈને દશરથે એને બે વરદાન માગવા કહ્યું. કેકેયીએ કહ્યું કે મારે કશી જરૂર નથી. જરૂર લાગશે ત્યારે માગી લઈશ. (૩) દશરથને ચાર પુત્રો જન્મ્યા. ક્રમ આ રીતે હતો : રામ, ભરત, લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન. (૪) ભરતને કેકેયીએ મોસાળ મોકલ્યો હતો, છેલ્લા બાર વર્ષની એ મોસાળમાં જ હતો. દશરતની એમાં સંમતિ હતી. (૫) જ્ઞાનિયોમાં સૌથી મોટો પુત્ર ઉત્તરાધિકારી ગણાય. દશરથે રામનો યુવરાજ પદે અભિષેક થાય એનો સંકલ્પ કર્યો. ખરેખર તો આ માટે ભરત લાયક ગણાય. કારણ કે તેણે અશ્વપતિને વચન આપી દીધું હતું. પરંતુ એને રામ વધુ પ્રિય હતા. પોતાના નિર્ણયનું સમર્થન મેળવવા એણે માંડલિક રાજાઓની સભા બોલાવી. પરંતુ તેમાં એણે અશ્વપતિને આમંત્રણ ન આપ્યું. નગરજનોને આની જાણ થઈ કે આવતીકાલે સવારે પુષ્પ નક્ષત્રમાં રામનો અભિષેક થવાનો છે. તેઓએ નગરને શણગારી દીધું. રામ તેઓને ખૂબ પ્રિય હતો. ભરતનો એમને એવો પરિચય ન હતો. રાજાએ દૂરના કેકેય પ્રદેશમાં વચન આપ્યું છે એવી જાણ લોકોને તો ક્યાંથી હોય? કૌશલ્યા હોશભેર, પોતાના પુત્રનો અભિષેક થવાનો છે એની ખુશાલીમાં દાન આપતી

પીછો છોડાવી શકે એમ નથી. લાલુ-નીતીશના ગઠબંધનને સગવડનું જોડાણ કહેનારાઓને બિહારી પ્રજાને આકરો પાઠ ભણાવી દઈ પ્રજામાનસમાં વર્તમાન સરકાર વિશે પ્રવર્તી રહેલી નારાજગી પ્રગટ કરી જ દીધી છે. વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી 'પ્રવાસી વડાપ્રધાન'ની નવી ઓળખ હાંસલ કરી ચૂક્યા છે. શિયાળુ સત્ર દરમિયાન પણ તેઓ શંકાના પ્રવાસે જવાના છે, જ્યાં પાછા એમના પરમ મિત્ર 'ખરાક'ને મળવાના છે. મોદી વિદેશી નેતાઓ સાથેના ઘરોબાને અને વિદેશોમાં થતા સ્વાગતને રાજકીય મૂર્ધી તરીકે વડાવવાની કોશિશ કરતા રહ્યા છે, પરંતુ દેશની સામાન્ય પ્રજા એમના આવા લખવૂટ ખર્ચાળ પ્રવાસો પ્રત્યે સૂગ ધરાવતી થઈ ગઈ છે, તે હજી એમને સમજાયું નથી. ૨૬/૧૧ નો દિવસ ભારત માટે સંવિધાન દિવસ ઉપરાંત મુંબઈ હુમલાની વરસીનો દિવસ પણ છે. મોદી બંધારણ મૂલ્યોના આદરની વાત ભલે કરતા હોય, પણ રાષ્ટ્રીય સ્વયં સેવક સંઘ બંધારણની સમીક્ષાની તરફેણ કરે છે તે કોણ નથી જાણતું? વળી ખુદ આંબેડકરે અસ્પૃશ્યતાના મુદ્દે હિંદુ ધર્મ છોડી બૌદ્ધ ધર્મ અંગીકાર કર્યો હતો. આંબેડકરનું ધર્મ પરિવર્તન અસહિષ્ણુતા સામેની જ પ્રતિક્રિયા હતી. અસહિષ્ણુતાનો વર્તમાન સંદર્ભ સવિશેષ બૌદ્ધિકોને, ડાબેરીઓને અને લઘુમતીઓને સ્પર્શે છે. ત્રણ સાહિત્યકાર-વિચારકોની હત્યા અને દાદરી ઘટના પછી શરુ થયેલું નવી ભાતનું 'અસહકાર આંદોલન' ધીમી ગતિએ આગળ વધતું રહ્યું છે. એમાં નામાંકિત સાહિત્યકારો, વૈજ્ઞાનિકો અને ઈતિહાસકારો જોડાયા છે. નરેન્દ્ર મોદી પ્રત્યે શરુથી જ સૂગ ધરાવતા આ બૌદ્ધિકોનો પ્રતીકાત્મક વિરોધ ફિલ્મી હસ્તીઓ સુધી વિસ્તર્યો છે અને એથી દેશ-વિદેશમાં ભારતની છબી ખરાડર રહી છે. ભારત બંધારણ દેશોની સરખામણીમાં વધુ લોકશાહી રાષ્ટ્ર છે, અહીં વાણી સ્વાતંત્ર્ય છે અને તસલીમા નસરીન જેવી પોતાના દેશમાંથી હકાલપટ્ટી પામેલી મુસ્લમ લેખિકા પણ આસાસથી અનુભવે છે તે સાચું છે. પરંતુ બીજી તરફ મોદી સરકારના કેટલાંક મંત્રીઓ અને ભાજપના અનેક સાંસદો ઉપરાંત સંઘ અને વિશ્વ હિંદુ પરિષદના અગ્રણીઓ વારંવાર લઘુમતીની દુખતી રંગ દબાવતા રહે છે. આ તમામ બાબતો સંસદના શિયાળુ સત્રને ખોરવી નાખવા માટે વિપક્ષનાં હાથમાં મજબૂત હથિયાર સાબિત થઈ શકે એમ છે. જો કે જવાબદાર વિપક્ષ આ મુદ્દે શાસક તંત્ર સાથે ચર્ચાની માગણી કરે અને સરકાર એની લાગણી સમજી એ ચર્ચા આપે, તે જ વધુ ઉચિત ગણાશે. પ્રજા તો ઈચ્છે કે સંસદનું કામ ચાલવું જોઈએ એટલું જ નહીં, વડાપ્રધાને સત્ર દરમિયાન સો ટકા હાજરી પણ આપવી જોઈએ.

ન ખણ્યું જનકી નાથે

હતી. રાજાએ કેકેયીને અભિષેકની જાણ ન થાય એવી કાળજી લીધી હતી. (૬) કેકેયીનાં લગ્ન થયા પછી પિયરથી એની સાથે દાસી આવી હતી. મંથરા એનું નામ હતું. તે એકવાર આમ જ હરતા ફરતા મહેલની અગાશીમાં ચડી ગઈ. એણે સુશોભિત નગર જોયું અને ખુશીથી દાન આપતી કૌશલ્યાને જોઈ. એને આશ્ચર્ય થયું. નજીકમાંથી રામની ધારી પસાર થઈ. ધારી પાસેથી એને ખબર પડી કે કાલે સવારે રામનો અભિષેક છે. (૭) પગથિયાં ઊતરીને એ સીધી કેકેયી પાસે આવી અને સમાચાર આપ્યા. કેકેયીએ ખૂબ રાજી થઈને હોશભેર ઉત્સાહથી મંથરાને દિવ્ય આભૂષણ ભેટમાં આપી દીધું. એણે મંથરાને કહ્યું, 'મને રામમાં કે ભરતમાં કોઈ તફાવત નથી. ઉલ્ટું ભરત કરતાં પણ મારી કાળજી અને સેવા રામે કરી છે. રામ પણ કહે છે કે માતા કેકેયીએ મારી બુદ્ધિને સંસ્કારી છે.' (૮) મંથરા પિયરથી આવી હતી, તેને તો બધી જાણ હતી જ. એણે કેકેયીને કહ્યું, 'તને આમાં અન્યાય થાય છે. દશરથે તારા પિતાને વચન આપ્યું છે એ રીતે ભરતનો અભિષેક થવાનો હોય, રામનો નહિ. તારી પાસે દશરથે આપેલાં બે વરદાનો છે. કર્ણ યાદ રાખતી નથી. વરદાનનો આ રીતના માંગવા : ભરતનો અભિષેક થાય અને રામને ચોંદ વરસનો વનવાસ મળે. બંને વરદાન મહત્ત્વનાં છે. ભરત હકદાર છે. અયોધ્યામાં કોઈને ભરતનો કશો પરિચય નથી. નગરમાં મંત્રીઓનાં અને પ્રજાજનોનાં પ્રેમ અને સન્માન પ્રગટે અને વધે એ માટે રામ અહીં ન હોય તે જરૂરી છે. લોકો રામને ભૂલવા લાગે. ભરત કોઈ પણ જાતનાં વિઠ્ઠલ વગર રાજ્ય ભોગવી શકે. તને પોતાને પણ રાજમાતાનો દરજ્જો મળે. તારી વૃદ્ધિ થાય તેમાં મારી વૃદ્ધિ પણ સમાયેલી છે. રાજાનો તું પ્રિય રાણી છે. મેલાંધેલાં કપડે ક્રોધભવનમાં પ્રવેશી જા. રાજા આવશે જ, આ વરદાનો મારી છે. રાજા અનાદર નહિ કરે.' (૯) હવે કેકેયી સંમત થઈ જાય છે અને મંથરાની સલાહનો અમલ કરે છે. આપણા સૌ કોઈના જીવનમાં ન ધારી હોય એવી આફત આવી પડતી હોય છે. આનું થાય ત્યારે આશ્વાસન લેવાનું કે આવું તો શ્રીરામનાં જીવનમાં પણ બન્યું છે : 'ન જાણ્યું જાનકી નાથે, સવારે શું થવાનું છે.'

પર્યાવરણના સંદર્ભમાં ૨૭ ડિસેમ્બર કયા દિવસ તરીકે ઉજવાય છે?

પર્યાવરણ	વિવિધા
(૧) વૃક્ષોના જતન માટે ચમોલી જિલ્લામાંથી શરુ થયેલ ચિપ્કો આંદોલન કઈ સાલમાં શરૂ થયું હતું? (અ) ૧૯૭૦ (બ) ૧૯૭૩ (ક) ૧૯૭૫ (ડ) ૧૯૭૭	વિષય : આ સપ્તાહમાં આવતા વિશ્વના યૈજ્ઞાનિકોના જન્મદિવસ ● ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૨૧ ડોરા ડોગટી - અમેરીકન પાયલોટ તથા અવકાશ મનોવૈજ્ઞાનિક હતા. પ્રથમ હેલીકોપ્ટરના મહિલા પાયલોટના બે વર્લ્ડ રેકોર્ડ કર્યા. ● ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૪ એડવર્ડ ગ્રીફથ બેગેલ : અમેરીકન ગણિતશાસ્ત્રી અને ટોપોલોજીસ્ટ 'નવા ગણિત'માં વિશેષ યોગદાન કર્યું. ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૮ ક્લૅડ લેવી સ્ટ્રોસ : ફ્રેન્ચ એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, સાંસ્કૃતિક વિરાસત પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૫૮ સર રોબર્ટ એબોટ ડેડફીલ્ડ : ઈંગ્લીશ મટીરીયાલજીસ્ટ, મેગેનીઝ સ્ટીલ બનાવનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૭ ગુઈડો પોનેક્રોવો : ઈટાલીયન જીનેટીસ્ટ. ફૂગમાં રહેલ કોમન જનીન પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૪ એન્ડ્રોનીયો એગોલ મોનીઝ : પોર્ટુગલના ન્યૂરોલોજીસ્ટ, મોર્ડન સાયકો સર્જરીના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ એન્ડ્ર્યુ જે. મોયર : અમેરીકન માર્શલોજીસ્ટ, એન્ટીબાયોટિક પેનીસીલીનનું જથ્થાબંધ ઉત્પાદન પદ્ધતિના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ બરોન એડગર ડોંગ્લાસ એડરીન : અમેરીકન ઈલેક્ટ્રોફીઝીઓલોજીસ્ટ, મોર્ડન ન્યુરોફીઝીઓલોજીના સ્થાપક ક્રિસ્ટેન લેડ - ફ્રેન્કલીન : મોર્ડન અમેરીકન વૈજ્ઞાનિક તથા લોજીશિયન. માણસની રંગ સંવેદનશીલતા પર સંશોધન કરનાર ● ૧ ડિસેમ્બર ૧૯૪૭ વિલિયમ હેનરી હોલ્સ : અમેરીકન આર્કીયોલોજીસ્ટ અને સ્મુઝીયમ ડાયરેક્ટર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૦૫ એસ. જોસેફ. બેગન : જર્મન-અમેરીકન સંશોધક, બ્રોડ કાસ્ટીંગ માટેનું પ્રથમ ટેપરકોર્ડર બનાવનાર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૮૫ જયોર્જ રીચાર્ડસ મીન્ટો : અમેરીકન ફીઝીશીયન, ૧૯૩૪માં મેડીકલ ક્ષેત્રનું નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૨૪ જહોન બક્સ : અમેરીકન કમ્યુટર સાયન્સીસ્ટ ફોરેન્ટ પ્રોગ્રામ વિકસાવનાર ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૦૦ એન્ડ્રેલિયન બાયોકેમીસ્ટ. ૧૯૩૮ નોબેલ પ્રાઈઝ વિજેતા, કેરોટોનોઈડ અને વિટામીન પર સંશોધન
(૨) સૌ પ્રથમ વિશ્વ પૃથ્વી સંમેલન કયારે યોજવામાં આવ્યું હતું? (અ) ૧૯૮૦ (બ) ૧૯૮૨ (ક) ૧૯૮૫ (ડ) ૧૯૮૭	● ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૪ એડવર્ડ ગ્રીફથ બેગેલ : અમેરીકન ગણિતશાસ્ત્રી અને ટોપોલોજીસ્ટ 'નવા ગણિત'માં વિશેષ યોગદાન કર્યું. ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૮ ક્લૅડ લેવી સ્ટ્રોસ : ફ્રેન્ચ એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, સાંસ્કૃતિક વિરાસત પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૫૮ સર રોબર્ટ એબોટ ડેડફીલ્ડ : ઈંગ્લીશ મટીરીયાલજીસ્ટ, મેગેનીઝ સ્ટીલ બનાવનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૭ ગુઈડો પોનેક્રોવો : ઈટાલીયન જીનેટીસ્ટ. ફૂગમાં રહેલ કોમન જનીન પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૪ એન્ડ્રોનીયો એગોલ મોનીઝ : પોર્ટુગલના ન્યૂરોલોજીસ્ટ, મોર્ડન સાયકો સર્જરીના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ એન્ડ્ર્યુ જે. મોયર : અમેરીકન માર્શલોજીસ્ટ, એન્ટીબાયોટિક પેનીસીલીનનું જથ્થાબંધ ઉત્પાદન પદ્ધતિના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ બરોન એડગર ડોંગ્લાસ એડરીન : અમેરીકન ઈલેક્ટ્રોફીઝીઓલોજીસ્ટ, મોર્ડન ન્યુરોફીઝીઓલોજીના સ્થાપક ક્રિસ્ટેન લેડ - ફ્રેન્કલીન : મોર્ડન અમેરીકન વૈજ્ઞાનિક તથા લોજીશિયન. માણસની રંગ સંવેદનશીલતા પર સંશોધન કરનાર ● ૧ ડિસેમ્બર ૧૯૪૭ વિલિયમ હેનરી હોલ્સ : અમેરીકન આર્કીયોલોજીસ્ટ અને સ્મુઝીયમ ડાયરેક્ટર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૦૫ એસ. જોસેફ. બેગન : જર્મન-અમેરીકન સંશોધક, બ્રોડ કાસ્ટીંગ માટેનું પ્રથમ ટેપરકોર્ડર બનાવનાર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૮૫ જયોર્જ રીચાર્ડસ મીન્ટો : અમેરીકન ફીઝીશીયન, ૧૯૩૪માં મેડીકલ ક્ષેત્રનું નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૨૪ જહોન બક્સ : અમેરીકન કમ્યુટર સાયન્સીસ્ટ ફોરેન્ટ પ્રોગ્રામ વિકસાવનાર ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૦૦ એન્ડ્રેલિયન બાયોકેમીસ્ટ. ૧૯૩૮ નોબેલ પ્રાઈઝ વિજેતા, કેરોટોનોઈડ અને વિટામીન પર સંશોધન
(૩) પર્યાવરણના સંદર્ભમાં ૨૭ ડિસેમ્બર કયા દિવસ તરીકે ઉજવાય છે? (અ) પૃથ્વી દિવસ (બ) ઉર્જા બચન દિન (ક) પર્યાવરણ દિન (ડ) રાષ્ટ્રીય પ્રદૂષણ રોકો દિવસ	● ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૪ એડવર્ડ ગ્રીફથ બેગેલ : અમેરીકન ગણિતશાસ્ત્રી અને ટોપોલોજીસ્ટ 'નવા ગણિત'માં વિશેષ યોગદાન કર્યું. ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૮ ક્લૅડ લેવી સ્ટ્રોસ : ફ્રેન્ચ એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, સાંસ્કૃતિક વિરાસત પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૫૮ સર રોબર્ટ એબોટ ડેડફીલ્ડ : ઈંગ્લીશ મટીરીયાલજીસ્ટ, મેગેનીઝ સ્ટીલ બનાવનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૭ ગુઈડો પોનેક્રોવો : ઈટાલીયન જીનેટીસ્ટ. ફૂગમાં રહેલ કોમન જનીન પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૪ એન્ડ્રોનીયો એગોલ મોનીઝ : પોર્ટુગલના ન્યૂરોલોજીસ્ટ, મોર્ડન સાયકો સર્જરીના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ એન્ડ્ર્યુ જે. મોયર : અમેરીકન માર્શલોજીસ્ટ, એન્ટીબાયોટિક પેનીસીલીનનું જથ્થાબંધ ઉત્પાદન પદ્ધતિના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ બરોન એડગર ડોંગ્લાસ એડરીન : અમેરીકન ઈલેક્ટ્રોફીઝીઓલોજીસ્ટ, મોર્ડન ન્યુરોફીઝીઓલોજીના સ્થાપક ક્રિસ્ટેન લેડ - ફ્રેન્કલીન : મોર્ડન અમેરીકન વૈજ્ઞાનિક તથા લોજીશિયન. માણસની રંગ સંવેદનશીલતા પર સંશોધન કરનાર ● ૧ ડિસેમ્બર ૧૯૪૭ વિલિયમ હેનરી હોલ્સ : અમેરીકન આર્કીયોલોજીસ્ટ અને સ્મુઝીયમ ડાયરેક્ટર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૦૫ એસ. જોસેફ. બેગન : જર્મન-અમેરીકન સંશોધક, બ્રોડ કાસ્ટીંગ માટેનું પ્રથમ ટેપરકોર્ડર બનાવનાર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૮૫ જયોર્જ રીચાર્ડસ મીન્ટો : અમેરીકન ફીઝીશીયન, ૧૯૩૪માં મેડીકલ ક્ષેત્રનું નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૨૪ જહોન બક્સ : અમેરીકન કમ્યુટર સાયન્સીસ્ટ ફોરેન્ટ પ્રોગ્રામ વિકસાવનાર ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૦૦ એન્ડ્રેલિયન બાયોકેમીસ્ટ. ૧૯૩૮ નોબેલ પ્રાઈઝ વિજેતા, કેરોટોનોઈડ અને વિટામીન પર સંશોધન
(૪) સંયુક્ત રાષ્ટ્રનો પર્યાવરણ કાર્યક્રમ યુનાઈટેડ ઈન્ટરનેશનલ એન્વાયર્મેન્ટ પ્રોગ્રામ કઈ સાલમાં શરુ થયો? (અ) ૧૯૬૫ (બ) ૧૯૬૭ (ક) ૧૯૭૦ (ડ) ૧૯૭૨	● ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૪ એડવર્ડ ગ્રીફથ બેગેલ : અમેરીકન ગણિતશાસ્ત્રી અને ટોપોલોજીસ્ટ 'નવા ગણિત'માં વિશેષ યોગદાન કર્યું. ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૮ ક્લૅડ લેવી સ્ટ્રોસ : ફ્રેન્ચ એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, સાંસ્કૃતિક વિરાસત પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૫૮ સર રોબર્ટ એબોટ ડેડફીલ્ડ : ઈંગ્લીશ મટીરીયાલજીસ્ટ, મેગેનીઝ સ્ટીલ બનાવનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૭ ગુઈડો પોનેક્રોવો : ઈટાલીયન જીનેટીસ્ટ. ફૂગમાં રહેલ કોમન જનીન પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૪ એન્ડ્રોનીયો એગોલ મોનીઝ : પોર્ટુગલના ન્યૂરોલોજીસ્ટ, મોર્ડન સાયકો સર્જરીના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ એન્ડ્ર્યુ જે. મોયર : અમેરીકન માર્શલોજીસ્ટ, એન્ટીબાયોટિક પેનીસીલીનનું જથ્થાબંધ ઉત્પાદન પદ્ધતિના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ બરોન એડગર ડોંગ્લાસ એડરીન : અમેરીકન ઈલેક્ટ્રોફીઝીઓલોજીસ્ટ, મોર્ડન ન્યુરોફીઝીઓલોજીના સ્થાપક ક્રિસ્ટેન લેડ - ફ્રેન્કલીન : મોર્ડન અમેરીકન વૈજ્ઞાનિક તથા લોજીશિયન. માણસની રંગ સંવેદનશીલતા પર સંશોધન કરનાર ● ૧ ડિસેમ્બર ૧૯૪૭ વિલિયમ હેનરી હોલ્સ : અમેરીકન આર્કીયોલોજીસ્ટ અને સ્મુઝીયમ ડાયરેક્ટર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૦૫ એસ. જોસેફ. બેગન : જર્મન-અમેરીકન સંશોધક, બ્રોડ કાસ્ટીંગ માટેનું પ્રથમ ટેપરકોર્ડર બનાવનાર ● ૨ ડિસેમ્બર ૧૯૮૫ જયોર્જ રીચાર્ડસ મીન્ટો : અમેરીકન ફીઝીશીયન, ૧૯૩૪માં મેડીકલ ક્ષેત્રનું નોબેલ પારિતોષિક વિજેતા ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૨૪ જહોન બક્સ : અમેરીકન કમ્યુટર સાયન્સીસ્ટ ફોરેન્ટ પ્રોગ્રામ વિકસાવનાર ● ૪ ડિસેમ્બર ૧૯૦૦ એન્ડ્રેલિયન બાયોકેમીસ્ટ. ૧૯૩૮ નોબેલ પ્રાઈઝ વિજેતા, કેરોટોનોઈડ અને વિટામીન પર સંશોધન
(૫) ઓકટોબરના પ્રથમ સપ્તાહને કયા નામે જાણવામાં આવે છે? (અ) ચકલી બચાવો સપ્તાહ (બ) જૈવિક વિવિધતા બચાવો સપ્તાહ (ક) વિશ્વ વન્યજીવ સપ્તાહ (ડ) ભૂમિ બચાવો સપ્તાહ	● ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૪ એડવર્ડ ગ્રીફથ બેગેલ : અમેરીકન ગણિતશાસ્ત્રી અને ટોપોલોજીસ્ટ 'નવા ગણિત'માં વિશેષ યોગદાન કર્યું. ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૮ ક્લૅડ લેવી સ્ટ્રોસ : ફ્રેન્ચ એન્થ્રોપોલોજીસ્ટ, સાંસ્કૃતિક વિરાસત પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૫૮ સર રોબર્ટ એબોટ ડેડફીલ્ડ : ઈંગ્લીશ મટીરીયાલજીસ્ટ, મેગેનીઝ સ્ટીલ બનાવનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૭ ગુઈડો પોનેક્રોવો : ઈટાલીયન જીનેટીસ્ટ. ફૂગમાં રહેલ કોમન જનીન પર સંશોધન કરનાર ● ૨૮ નવેમ્બર ૧૯૦૪ એન્ડ્રોનીયો એગોલ મોનીઝ : પોર્ટુગલના ન્યૂરોલોજીસ્ટ, મોર્ડન સાયકો સર્જરીના જનક ● ૩૦ નવેમ્બર ૧૯૮૯ એન્ડ્ર્યુ જે. મોયર : અમેરીકન માર્શલોજીસ્ટ, એન્ટીબાયોટિક પેનીસીલીનનું જથ્થાબંધ ઉત્પાદન પદ્ધતિના જનક